

Genealogie

Wetenschap of tijdverdrijf?

- Definitie en doelstelling
- Systematiek en terminologie
- Genealogie en cultuurwetenschappen

Definitie en doelstelling

Hulpwetenschap van de geschiedenis, die zich bezighoudt met het onderzoek naar de af- en herkomst van familie, en geslacht

Voornamelijk bedreven door liefhebbers, zoekende naar de eigen voorouders

Geschreven voor de eigen familie en andere genealogen

Geen wetenschappelijke motieven

Systematiek en terminologie

Stamboom of genealogie

Een stamboom bevat alle afstammelingen in mannelijke lijn van een bepaald echtpaar, de stamouders.

Stamreeks (geneagram)

Een rechtstreekse afstammingslijn tussen twee personen.

Kwartierstaat

Alle voorouders, zowel in mannelijke als vrouwelijke lijn van een bepaalde persoon (proband).

Terminologie en systematiek

Eigen familie

bidprentjes, interviews

Genealogische literatuur en documentatie

gepubliceerde onderzoeken, streekgeschiedenis

Bronnenonderzoek

Centraal Bureau voor Genealogie

Rijks- en gemeentearchieven

Sociaal Historisch Centrum

Terminologie en systematiek

20ste eeuw

Burgerlijke stand, persoonskaarten, bidprentjes

19de eeuw

Burgerlijke stand, memorie van successie, huwelijkse bijlagen, militieregisters, bevolkingsregister, kadastrale archieven, notariële archieven

17de - 18de eeuw

Kerkelijke registers, schepenbanken, cijnsregisters, leenregisters

Terminologie en systematiek

De familiegeschiedenis

Een streekgeschiedenis, waarbij de voorouders geplaatst worden in hun tijd, en waarbij zoveel mogelijk hun leven, hun reilen en zeilen geschetst wordt (de La Haye 1994).

Het 'geraamte' - de rechtstreekse weergave van de gegevens uit de bronnen; alleen genealogische informatie.

Het 'vlees' - historische context waarin de onderzochte familie heeft geleefd

Genealogie en cultuurwetenschappen

Sociale geschiedenis

Oriëntatiecursus cultuurwetenschappen (C 09122)

- Historische context
- Culturele context

Familie, huwelijk en gezin (C 10121)

- Historische demografie
- Economische geschiedenis
- Afstamming en verwantschapsbanden

Genealogie en cultuurwetenschappen

Historische antropologie

Ritueel en symboliek (C 29211)

- Kwalitatief onderzoek
- Concentratie op kleine gemeenschappen
- Interpretatie van sociale interactie in termen van de eigen normen, waarden en categorieën van die samenleving
- Aandacht voor het ritueel en symbolisch karakter van de algemeen geldende cultuur van alledag

Genealogie en cultuurwetenschappen

Methodologie

Cultuurwetenschappelijke vaardigheden (C 35212)

- descriptief onderzoek
- literatuuronderzoek
- archiefonderzoek
- prosopografische methode (netwerken)
- paleografie

Genealogie en cultuurwetenschappen

Historiografie

Wetenschapsleer (C 01221)

- Hiërarchische modellen (de genealogie als hulpwetenschap)
- Interactie modellen (de genealogie als deelwetenschap)

Conclusie

De techniek van de genealogie behoort tot de hulpwetenschappen van de historiografie

Het genealogisch onderzoek kan een waardevolle bijdrage leveren aan de geschiedschrijving